

Algus kell 09.00, lõpp kell 13.20

Juhatas: Ragnar Siil

Protokollis: Gertrud Preis

Võtsid osa: Stella Laur, Heda Piiriste, Aet Maatee, Eda Naaber, Kristel Võigas, Berit Eriste, Jekaterina Eensalu, Marie Virta, Marika Pärk, Jaak Anton, Gerda Kulli-Kordemets, Laura Vadam, Anu Jürisson, Lili Välimäe, Ela Tomson, Hillar Talvik, Helen Erastus, Enn Rand, Katrin Soomets, Meeli Pärna, Andrus Kallastu, Roland Leesment, Ene Täht, Gertrud Preis, Johanna Lepp, Andrus Haugas, Gerli Kõiv, Merilin Mäe, Katrin Kukk.

PÄEVAKORD:

1. Kultuuristrateegia tegevuskava 2022-2023 ülevaatus;
2. Järgmise perioodi 2024-2025 prioriteetide määratlemine;
3. Uute tegevuste ja oluliste algatuse arutelu töögruppides.

ARUTELU TULEMUSED:

- Pärnu linna kultuuri- ja spordistrateegia on koostatud nn rulluval põhimõttel, kus iga aasta või kahe järel võetakse üks-kaks aastat maha ja pannakse sama palju juurde. 2022 ja 2023 on selja taga, mistõttu on aeg vaadata üle seni tehtu ja seada prioriteedid järgnevateks aastateks.
- Suur eesmärk on liikuda tõeliselt „loova linna“ kontseptsiooni poole. Kultuur 1.0 (ülevalt-alla patroneeriv kultuuripoliitika) tähendab suletud, vitriini taga olevat museaalset linna. Kultuur 2.0 keskendub loomemajandusele ja kultuuri kvantitatiivsetele näitajatele, mille puhul toimib linn kui suur festival. Sellises linnas toimub küll palju sündmusi, aga inimesed ise on pigem passiivsed külastajad. Kultuur 3.0 on avatud, kaasav ja koosloomeline linn, kus inimesed ja kogukonnad räägivad aktiivselt kaasa ning loovad üheskoos uusi tähendusi. See on tõeline „loov linn“, koht, mis elab ja mis meelitab ka teisi sinna looma. Pärnu peaks ära kasutama on suvepealinna potentsiaali. Suvine metropol, talvel toimiv kultuurilinn. Loov, kaasav ja mitmekülgne.
- Üldine tagasiside Pärnu kultuurielu korralduses toimuvale on pigem positiivne. Viimasel paaril aastal on koostöö linna ja kultuurivaldkonnas tegutsejate vahel olnud aktiivne ning palju kokkulepituid algatusi on käivitatud. Samas tuleb tõdeda, et paljud protsessid on pikaajalised, mille tulemusi ja reaalselt mõju pole veel selgelt võimalik tunnetada. Seda olulisem on pöörata senisest rohkem tähelepanu mõjude hindamisele. Kuigi mõjude hindamine on kultuuris keeruline, peaks võimalusel tegevuste juures selgelt kirjeldama soovitud mõju ning läbi mõtlema nende mõjude hindamise meetoodika.

- 1.1.1 Arnold Antoni kultuuristipendium.* Mõju on tulevikus suurem, kui me võiksime arvata. Kultuurirahastamise ajad ei ole praegu ega tulevikus nii head kui 10 aastat tagasi. Mõistlik oleks mõelda, mis oleks meie võimalikud teised rahastamisallikad, erarahastus. Kultuur teha sama atraktiivseks kui spordivõistlused, motiveerida inimestel rohkem raha panna kultuuri, et tuua senisest enam erarahastust kultuurielu edendamisse. Kusjuures takistuseks ei olegi niivõrd maksudest või regulatsioonidest tulenevad piirangud. Kui ettevõtted kasutaksid juba täna seadustes võimaldatud tingimusi, võiks ideaalis kultuuri tulla kümneid kordi rohkem raha. Seega on pigem probleemiks kultuurialane teadlikkus ja kultuuri väärtustamine ühiskonnas. Lisaks rõhutati, et mida linn punkti 1.1.1 all täpselt noortelt kultuurikorraldajatelt ootab? Kas me tahame uute struktuuride loomist või olemasolevasse mudelisse sobitumist? Need noored, kes on siiani stipendiumi saanud, ei oota tööd juba ettevalmistatud raamistikus, vaid on valmis ise tulema ja looma endale võimalusi ning töökohti.
- 1.1.2 Loov Pärnu Akadeemia koolitus- ja arendusprogrammid.* Üldiselt on valdkonna sisene ja koostöö linna ja valdkonna vahel muutunud varasemaga võrreldes oluliselt sisukamaks ja regulaarsemaks. Siia alla kuuluvad nii Loov Pärnu Akadeemia alt toimuvad koolitused, koostöökohtumised kultuuri ja turismi vahel, aga ka strateegiapäevad arengukava uuendamiseks. Väga tänuväärne on ka valdkonna enda poolt käima lükatud Kultuurikobar, mis võimaldab kiirelt reageerida valdkonda puudutavate küsimuste arutamisele. Linnal on plaan Akadeemia tegevustega jätkata, selleks oodatakse valdkondlikku sisendit. Üks teemadest puudutab residentuuride tulevikku.
- 1.1.3 Välisprojektide ettevalmistamine ja võimekuse tõstmine.* Tegemist on ühe võtmeteemaga, mille osas on linn esimesed sammud teinud, kuid protsessid on pikaajalised ning nõuvad veelgi sisulisemaid lahendusi. Eesmärk on tuua linna senisest oluliselt enam välisrahastust (sh Loov Euroopa, Interreg, Horisont, Erasmus+ jt). Konkurents projektide hulgas on tohutu. Üheks takistuseks taotlemisel oli oma- ja kaasrahastuse puudumine, mille osas linn viis rahastusmeetmetesse sisse välisprojektide kaasfinantseerimise toetuse. Kuid peamine küsimus on selles, kuidas üldse jõuda selleni, et Pärnu kultuuriasutused ja -organisatsioonid jõuaksid konkurentsivõimelistesse konsortsiumitesse, kes edukalt projekte taotleksid. Selleks on vaja häid ideid, tugevaid projektikirjutajaid ning nõustajaid, aga ennekõike osalemist rahvusvahelistes võrgustikes, mille kaudu Pärnu osapooli edukatesse projektidesse kaasataks. Kuna enim on Pärnu tegijatel kogemust Erasmus+ projektidega, tuleks nende kogemust paremini rakendada. Samuti on suur potentsiaal TÜ Pärnu kolledži kaasamisel, kes ülikoolina on kaasatud mitmetesse rahvusvahelistesse projektidesse. Lepiti kokku, et see tegevus on üheks peamiseks prioriteediks ka järgmisel perioodil.
- 1.1.4 Toetuste ja preemiade maksmise kord.* Toetuste korda on hiljuti uuendatud ning üldiselt leiti, et tingimused vastavad valdkonna vajadustele, lihtsalt raha peaks olema

rohkem. Samuti peaks senisest rohkem toetama rahvusvahelist koostööd ja võrgustumist (osavõtt messidest, konverentsidest, festivalidest, partnerkohtumistest jm). Näiteks Läti Kultuuriministeerium valis eelmisel aastal seitse valdkonda, kus ühele võtmepartnerile igas valdkonnas eraldati taotluse alusel sai 10 000 eurot üheks aastaks ainult selleks, et reisida ja võrgustuda.

- *1.1.5 Resideerumisvõimaluste väljaarendamine.* Residentuuride toetamise meede loodi kaks aastat tagasi ning anti ülevaade eelmistel aastatel rahastatud residentuuridest. Kindlasti tuleks residentuuride teemaga edasi minna, samas tuleks hinnata seniste residentuuride mõju ja tulemuslikkust ning kaaluda residentuuriprogrammi laiendamist. UNESCO loovlinnade võrgustikus osalemine võiks laiendada residentuurivõimalusi (nii Pärnus kui ka Pärnu loovisikutele teistes loovlinnades).
- *1.1.11 Vaimse kultuuripärandi alase teadlikkuse tõstmine.* See tegevus on seni jäänud piisava tähelepanuta, nüüd tuleb see ette võtta. Koostöös Eesti Rahvakultuuri Keskusega on kavas kaardistada potentsiaalsed vaimse kultuuripärandi nähtused, millega võiks nimekirja kontekstis edasi liikuda. Võtmetähtsusega on eestvedajate olemusolu, kes võtavad enda kanda nii taotluse ettevalmistamise kui ka hilisema töö vaimse kultuuripärandi tutvustamisel.
- *2.1.2 Rahvusvaheliste hansapäevade korraldamine.* Teema ei ole päevakorrast maas, kuid anti ülevaade taotlemise protsessis. Linn on oma huvi korraldamise vastu näidanud ning hetkel oodatakse vastust korraldajatelt.
- *2.1.3 Linna kultuuriasutuste ja sihtasutuste toetamine.* Hetkel on tegevuskava täitmise ülevaates formaalselt kirjeldatud linna panust, kuid lepiti kokku, et tegevuskavas nimetud asutused saavad omapoolsed lühikirjeldused peamistest arendustest/saavutustest/muudatustest, mida 2022-2023 on ellu viidud. Need lisatakse tegevuskava täitmise ülevaatele.
- *2.1.7 Keskkonnahoidlik kultuurikorraldus.* Leiti, et see teema vajab tulevikus põhjalikku arutelu ning sellele teemale võiks pühendada Loov Pärnu Akadeemia või mõne eraldiseisva koolituse.
- Kohtumisel käidi üle ka investeringuobjektide hetkeseis. Muuhulgas arutati järgmisi punkte:
 - *2.2.2 Mai keskus.* Ranna raamatukogu kolib uuele aadressile, mida alles ehitatakse. Tegevuskavas mainitud kontseptsioon on muutunud.
 - *2.2.3 UKM.* Muuseumil puudub hetkel hoidla kunstikogu hoidmiseks.
 - *2.2.4 Alternatiivse muusikakoha toetamine.* See tegevus on tegevuskavas, kuna sai toetust läbi kaasava eelarve. Hetkel on olukord sellega seoses muutunud ning kogu tegevus vajab täpsustamist.

- 2.2.5 *Loovlinnak*. Ka see tegevus sai toetust kaasavast eelarvest. Pärnu kindlasti vajaks loovlinnakut kui sellist (nagu Telliskivi, Põhjala tehas, Aparaaditehas jt näited mujal Eestis), kuid algatus ja eestvedamine peab tulema erasektori poolt.
- Kandideerimine UNESCO loovlinnade võrgustikku. Tegevuskavas on sees punkt Pärnu kandideerimisest UNESCO loovlinnade võrgustiku liikmeks, selleks on 2024. aastal eelarves ette nähtud vahendid taotluse ettevalmistamiseks. Taotluse esitamine on suure tõenäosusega 2025. aastal (kord kahe aasta jooksul). Kohtumisel tehti ülevaade UNESCO loovlinnade võrgustikust ja teiste linnade senisest kogemusest. UNESCO loovlinna tiitli saamine on püsiv tunnustus, iga nelja aasta tagant tuleb uuendada tegevuskava ning sellele heakskiidu saamise korral saab tiitlit püsivalt kasutada. Sellega ei kaasne rahastust UNESCO poolt (ega riigi poolt), küll aga on see hea võimalus linna turundamiseks ning samuti avab uusi võimalusi välisrahastuse taotlemiseks.

UNESCO loovlinnade võrgustik käivitati aastal 2004 eesmärgiga tähtsustada kultuuri ja loovuse rolli linnade jätkusuutlikus arengus. Hetkel kuulub võrgustikku 350 linna üle maailma (Eestist Tartu kirjanduslinnana, Viljandi käsitöö- ja rahvakunstilinnana ning Tallinn muusikalinnana), kes on võtnud kohustuse paigutada kultuur ja loomemajandus oma arengustrateegiates võtmekohale ning kes teevad omavahel aktiivselt koostööd. Loovlinnade võrgustikku kuuluvad linnad töötavad järgmiste eesmärkide saavutamise nimel:

- Arendada loovuse ja innovatsiooni võimekust ning luua täiendavaid võimalusi loojatele ja teistele kultuurivaldkonna professionaalidele.
- Aidata kaasa algatustele muuta loovus linnade arengu lahutamatuks osaks ning integreerida kultuur ja loovus täielikult linna arengustrateegiasse
- Tihendada loovate linnade vahelist rahvusvahelist koostööd.
- Parandada ligipääsu ja osalusvõimalusi kultuurivaldkonnas, eriti marginaliseeritud või haavatavatele ühiskonnagruppidele.
- Tugevdada kultuuriloomet ja loomeettevõtluse võimekust kogu väärtusahela ulatuses.

Pärnu puhul on hetkel kaks olulist küsimust: (1) kas võtta ette taotlemise protsess ning püüda tiitlit 2025. aastal ning (2) millises kategoorias taotleda. Taotlemise osas oldi enam vähem ühel meelel, et kui see avardab Pärnu linnale ja siinsetele kultuuritegijatele täiendavaid võimalusi, siis tasuks seda kindlasti teha.

Hetkel on kõige tõsisemalt kaalumisel meediakunstide, muusika ja gastronoomia kategooriad. Mis on meediakunst? Tehnoloogia roll kunstis, digikultuuri valdkond, digikunst, teiste kunstivormide uued digilahendused. Kõik teised valdkonnad on seotud: uued tehnoloogiad ja lahendused, digikunsti residentuurid. Toidukunst ja gastronoomia kui laiem mõte, me räägime kokakunstist, kohalikust toorainest,

erinevatest toiduga seotud sündmustest. Kaaluda meediakunstide osas eksperdi kaasamist olemasolevast UNESCO loovlinnade võrgustikust, kes avaks teema tausta ning hindaks Pärnu võimalusi sel teemal taotluse esitamiseks.

Taotlemisel on võtmesõna võrgustumine. Seda nii linna sees, siseriiklikult kui ka rahvusvaheliselt. Teiseks on oluline kaasamine. Nt Tallinna muusikalinna taotluse puhul kaasati taotluse koostamisel üle 80 partnerorganisatsiooni, viidi läbi ideekorje, mille käigus laekud 75 projektiideed 52 partnerilt. Ka Pärnu puhul tähendaks protsess laiapõhjalist kaasamist ja valdkondade ülest lähenemist.

- Järgmise perioodi 2024-2025 prioriteetide määratlemine. Kohtumisel paluti laudkondadel tuua välja peamised prioriteedid, millele peaks järgmisel kahel aastal erilist tähelepanu pöörama. Välja toodi järgmised punktid (mitte tähtsuse järjekorras):
 - viidasüsteemi arendamine;
 - infopunkti (turismiinfo) taasavamine nii sise- kui välituristile;
 - kultuurikaardi, kultuuriasutuste kohase info bukleti või appi loomine;
 - rahvusvaheliste projektide ettevalmistus ja võrgustumine;
 - kultuuriobjektide arendamine, kunstihoone ehitamine;
 - koostöö asutuste ja valdkondade vahel;
 - Loovlinnaku loomine ja arendamine.

Gertrud Preis
protokollija